

Уго Фосколо

(1778 — 1827)

Когато Фосколо се ражда, въ Европа умира Жанъ Жакъ Русо:—1778. Не много следъ тази дата се раждатъ нѣколко велики духа: въ Франция — Стендалъ и Шатобрианъ; въ Германия — Хайне и Хьолдерлинъ; въ Англия — Шелли, Байронъ и Кийтсъ; въ Русия — Пушкинъ. Въ Италия по това време се явяватъ Джаккомо Леопарди и Алесандро Мандзони. Тия голѣми личности, които създадоха всѣки по отдѣлно времето на романтизма, сж свързани въ едно по силата на нѣкаква сждба, която живѣе у тѣхъ и която ги ржководи въ общото създаване на новитѣ времена и ги прави подобни. Тѣхното поразително подобие въ темпераментитѣ и тенденциитѣ ни каратъ да ги обобщимъ въ едно. Великото дѣло на Романтизма, подготвяло се цѣли два вѣка, избликна изведнажъ, като ярка свѣтлина.

Ала колкото и подобенъ тѣмъ, Фосколо стои усамотенъ. У него нѣма идеала за висшата енергия на Стендала, нито религиозния патосъ на Шатобрианъ, нѣма шеговитата сантименталностъ на Хайне и мрачния устремъ на Хьолдерлина, нито трепета на Шелли, нито реториката на Байрона, нито унеса на Кийтса, най-сетне, нѣма благородния виртуозитетъ на Пушкина. Неговата личностъ се възправя носителка не само на новото време, нѣщо твърде обикновено за срѣдата, въ която е живѣлъ, — но тя донася, главно, ново разрешение на ония проблеми, които съвременниците му, може би, неможаха да разрешатъ.

Времето, въ което Фосколо се роди, въ Италия, бѣ време на мораленъ упадѣкъ и безсилие. Въ осемнадесетиятъ вѣкъ, вѣкътъ на рационализма, Италия, преминала животъ на голѣми устреми и възходи въ изкуството и въ науката, се намираше въ положението на страна, въ която само споменитѣ на миналото ѝ даваха право на съществуване. Обществото ѝ бѣ създадено отъ напарфюмени и напудрени благородници, които минаваха днитѣ си въ флиртъ и забави, общество, въ което липсваше единъ социаленъ и всѣкакъвъ другъ идеалъ, потънало въ реторичността и барокизма